

Ehtoollisen vietto koronapandemiarajoitusten asteittaisen purkamisen aikana Espoon hiippakunnassa 15.5.2020

Ehtoollisen vietto on sakramenttina uskon salaisuus ja merkittävä sekä koko kirkon että jokaisen kristityn elämän kannalta. 1.6.2020 alkaen voidaan viettää messua yhdessä kirkkotilassa olevan seurakunnan kanssa. Seuraavassa ohjeita siihen miten ehtoollinen voidaan toimittaa ottaen huomioon terveysviranomaisten ohjeet pandemian ehkäisemiseksi. Ohjeet on laadittu yhteistyössä terveysviranomaisten ja tartuntatautien asiantuntijoiden kanssa.

Yleisiä ehtoollisen toimittamista koskevia periaatteita:

Ehtoollinen toimitetaan oikein eli teologisesti asianmukaisesti. On tärkeää myös, että ehtoollinen toimitetaan hygienian kannalta asianmukaisesti, siis puhtaasti. Pyrkimys viettää ehtoollista hygienian kannalta asianmukaisesti ei koske vain poikkeusoloja, vaan hyviä käytäntöjä on syytä noudattaa aina.

Hygieniakäytäntöjen täytyy olla sellaisia, että pystymme toimimaan niiden kanssa mahdollisesti pitkäänkin. Jos jokin muutos on tarkoitettu tilapäiseksi, on hyvä suunnitella etukäteen, miten ja milloin palataan tavanomaiseen tapaan. Ehtoolliskäytäntöjen täytyy hygieniankin näkökulmasta olla realistisia ja toteuttamiskelpoisia. Siksi on syytä suosia käytäntöjä, joita voidaan noudattaa niin poikkeusoloissa kuin normaalioloissakin.

Toimintaohje 1.6.2020 alkaen

Seurakuntien ehtoollisen vietossa noudatetaan 1.6.2020 alkaen seuraavia hygieniaperiaatteita:

1. **Terveys:** Jumalanpalveluksen toimittajat tulevat töihin vain ja ainoastaan terveinä. Työntekijällä ei saa olla COVID-19 infektiioon sopivia oireita (nuha, yskä, kurkkukipu, hengenhädistys, lihaskivut, kuume, pahoinvointi, ripuli). Seurakuntalaisia muistutetaan mahdollisuuksien mukaan siitä, että messuun voi tulla vain oireettomana.
2. **Turvavälit:** Kirkon sisäänkäyntiin asetetaan seurakuntalaisille tarkoitettu käsien desinfiointipiste sekä ohjeet turvaväleistä sekä yskimis- ja aivastushygieniasta. Seurakuntalaiset ohjataan istumaan riittävän väljästi niin, että turvaväli on vähintään 1,5 metriä. Samassa taloudessa asuvien ei tarvitse noudattaa turvavälejä.
3. **Käsihygienia:** Pappi ja kaikki ehtoollisen jakamisessa avustavat pesevät välittömästi ennen jumalanpalveluksen alkua kätensä huolellisesti lämpimällä vedellä ja saippualla ja kuivaavat kädet huolellisesti kertakäyttöisellä pyyhkeellä tai käsipaperilla. Kasvojen alueen koskettamista vältetään tämän jälkeen. Ehtoollispöydän kattaja puhdistaa kätensä uhrivirren aikana huolellisesti desinfiointiaineella. Kaikki ehtoollisen jakamisessa avustavat desinfioidut kätensä alttarille tullessaan.

4. **Ehtoollisen jakaminen:** Seurakuntalaiset tulevat ehtoollispöytään yksitellen tai perhekunnittain, polvistuvat, nauttivat sakramentin ja poistuvat siten, ettei kirkon kuoriosaan synny ruuhkaa. Suntio tai muu sopiva henkilö voi tarvittaessa ohjata seurakuntalaisia osallistumaan ehtoolliselle eri vuoroissa osasto tai penkkirivi kerrallaan. Ei ole vaaraksi, vaikka turvaväli alittuisi hetkellisesti esimerkiksi käytävällä ohi kuljettaessa.

Ehtoollisleipä jaetaan ehtoollisvieraan käteen tavalliseen tapaan. Jakamisessa leipä asetetaan seurakuntalaisen kämmenelle niin, että käsien koskettamista vältetään. Ehtoollisviini jaetaan maljasta yksityispikariin tavalliseen tapaan niin, että käsikontaktia jakajan ja ehtoollisvieraan välillä vältetään. Mikäli näin kuitenkin tapahtuu, jakaja desinfioi kätensä ennen kuin jatkaa ehtoollisen jakamista. Jakosanat lausutaan normaalisti. Jakosanat pidetään lyhyinä altistuksen minimoimiseksi.

Tarvittaessa, varsinkin jos kuoriosassa on ahdas, ehtoollinen voidaan jakaa ja ottaa vastaan myös seisten: tällöin jakaja asettuu sopivaan kohtaan kuoriosassa ja seurakuntalaiset saapuvat ehtoolliselle väljässä jonossa. Ehtoollisen jakopisteitä voidaan myös sijoittaa eri puolille kirkkotilaa.

Vältettäviä asioita

- Hygieniasyistä ei suositella leivän jakamista intinktiona (kastamalla ehtoollisleipä maljaan), eikä varsinkaan suoraan ehtoollisvieraan suuhun. Ei myöskään suositella leivän jakamista pateenilta niin, että jokainen ottaa itse tai jakaa pateenin eteenpäin.
- Ehtoollisen jakajat eivät käytä kertakäyttökäsineitä.
- Viiniä ei annostella yksityispikareihin etukäteen.
- Kuorojen käyttämistä suositellaan vältettäväksi heinäkuun loppuun saakka.

Muita näkökohtia

Koronavirukset leviävät pääasiassa pisaroiden välityksellä. Pesaratartunnan mahdollisuutta torjutaan huolehtimalla turvaväleistä ja hyvästä käsihygieniasta. Tartunta kosketustartuntapinnoilta on mahdollista, mutta sen merkitys on vähäisempi. Seurakuntalaisille voidaan jakaa erillinen messusävelmät ja virret sisältävä käsiohjelma. Kirkossa olevia virsikirjoja voidaan käyttää. Mikäli virsikirjoja käytetään uudestaan saman päivän aikana, suositellaan kansien pyyhkimistä puhdistusaineella.

Ehtoollisen vietossa erilaiset puhtautta koskevat käytännöt toteutetaan mahdollisimman luontevasti niin, että varsinainen huomio voi keskittyä itse jumalanpalveluksen sisältöön ja sakramenttiin.